

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU ÜYESİ

ve

ŞİRKET İŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI

ALİ KİBAR'IN

“FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI ALANINDA GÜNDEMDEKİ

KONULAR: İŞ DÜNYASI İÇİN YOL HARİTASI 2004”

RAPORU TANITIM TOPLANTISI

KONUŞMASI

11 Mart 2005

Ceylan Intercontinental

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Kıymetli konuklar, değerli basın mensupları,

“Fikri Mülkiyet Hakları Alanında Gündemdeki Konular: İş Dünyası İçin Yol Haritası 2004” başlıklı raporun tanıtım toplantısına hoş geldiniz.

Bugün, International Chamber of Commerce (ICC) tarafından 2004 yılında İngilizce olarak yayınlanan ve TÜSİAD Fikri Haklar Çalışma Grubunun değerli katkılarıyla Türkiye’de fikri haklar alanındaki mevcut durumu da yansıtacak şekilde geliştirilen ve böylelikle önemli bir ihtiyaca cevap verip kaynak teşkil edecek olan bu raporu sizlerle paylaşmak üzere toplanmış bulunuyoruz.

Bildiğiniz gibi, fikri haklar, günümüzde gerek gelişmiş ülkelerin ekonomisinin gerekse uluslararası ticaretin en önemli dayanaklarından birini oluşturmaktadır. Zira, dünya genelinde şirketler pazar payı yaratmak, maliyetlerini düşürmek ve karlılıklarını arttırmak için inovasyona öncelik vermekte ve bu amaçla ar-ge faaliyetlerine ve buluşlara ciddi miktarda yatırım yapmaktalar. Bunun sonucunda ise, böylesine önemli kaynak ayırarak yaptığı “buluş”ların, bu buluşlara ait hakların korunduğu bir ortamda faaliyet göstermeyi tercih etmektedir.

Bilimsel gelişmelerin sanayiye uygulanabilir ürünlere dönüştürülebilmesinin sonuçlarını anlamak açısından patent sayıları oldukça çarpıcı veriler olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü’nün (WIPO) verilerine göre 2002 itibariyle Türkiye’de verilen toplam patent sayısı 1.885 iken, bu rakam Japonya’da 120 bin ve ABD’de 167.334’tür. Bu tabloyu daha da düşündürücü kılan Türkiye’de yerleşik kişilerce alınan patent sayısının sadece 44 olmasıdır. Bu rakamlar Türkiye’nin bilgi üreten ve rekabetçi bir yapıda sürdürülebilir bir ekonomik büyüme sağlamasının kuşkusuz en önemli şartları arasında buluş yapması, “marka” yaratması ve bilgi toplumuna dönüşmesi gelmektedir. Bunun önkoşulu da inovasyon yeteneğini ve dolayısıyla tasarım ve ar-ge kapasitesini geliştirmesidir. Bu nedenle, TÜSİAD olarak, Türkiye genelinde fikri hakların öneminin anlaşılması ve “yeniliğin”, “buluşun” korunduğu bir yasal çerçevenin varlığının, daha da önemlisi bu yasal alt yapının etkin bir şekilde uygulanmasının gereğine inanıyoruz.

Kuşkusuz giderek küreselleşen bir ortamda ulusal sınırların hızla yok olması ve dünyanın tek bir pazara dönüşmesi ülkelerin ticaret politikalarını uyumlaştırmasını ve uluslararası işbirliğini gerektirmektedir. Bu gerçek, tüm devletleri uluslararası ticaretin önündeki engelleri kaldırma ve serbest ticaret, rekabet, fikri haklar gibi alanlara yönelik hukuki düzenleme ve uygulamalarda yeknesaklık yaratılması ortak hedefinde birleştirmektedir.

Değerli dinleyiciler, sayın basın mensupları,

Avrupa Birliği üyeliği yolunda ilerleyen Türkiye’nin hedefi, artık bilgi üreten ve ihraç eden bir ülke olabilmektir. Bu hedefe ulaşabilmenin ilk koşullarından biri ise fikir eserlerinin üretimini özendirmek ve bunları korumaktır. Etkin korunan fikri hakların bölgesel farklılıkları gidererek, iş ortamını ve araştırma geliştirme faaliyetlerini teşvik edeceği, fikri mülkiyet haklarının gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerde ticaretin ve yabancı sermaye yatırımlarının artması için kilit bir faktör olduğu unutulmamalıdır. Bu çerçevede, ülkemizde, gerek mevzuatın gerekse uygulamanın, AB standartlarıyla, bunun da ötesinde dünya standartlarıyla uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.

Bu rapor kapsamında, Türkiye’nin fikri haklar alanında çektiğimiz resmine ilişkin önemli bir tespiti sizinle paylaşmak istiyorum. Hukuki açıdan bakıldığında Türkiye’deki düzenlemelerin

dünyadaki düzenlemeler ile büyük ölçüde uyumlu olduğu söylenebilmektedir. Nitekim, 1994 yılı sonrasında Türkiye birçok uluslararası sözleşmeye taraf olmuş ve bunları halihazırda iç mevzuatına uygulamış durumda. Ayrıca, AB uyum sürecinde fikri haklar alanında yine önemli adımlar atılmıştır. Aslında, Türkiye'nin fikri haklarla ilgili düzenlemelerinin birçok gelişmiş ülkeye kıyasla daha eskiye dayanıyor olması da bir başka ilginç nokta: 1871 tarihli Alamet-i Farika Nizamnamesi, 1879 tarihli İhtira Beratı Kanunu, 1910 tarihli Hakkı Telif Kanunu gibi... Bu açıdan bakıldığında, Türkiye, etkin ve çağdaş bir fikri haklar sistemi kurmak için başlattığı mevzuat çalışmaları sonucunda uluslararası standartlara uyumu önemli bir ölçüde gerçekleştirmiş durumdadır. Ancak burada vurgulanması gereken önemli bir eksikliğimiz, bu yasal çerçevenin aynı etkinlikte uygulanmasının sağlanamamış olmasıdır. Bu süreçte, etkin bir koruma sağlanması ve fikri hak korsanlığı ve taklitçiliği ile etkin mücadele edilebilmesi için, yetkili kamu otoritelerinin kendi aralarında ve aynı zamanda meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içinde çalışması ayrıca önem arz etmektedir.

Bugün burada, Fikri Haklar Çalışma Grubumuzun değerli katkılarıyla hazırlanan ve uluslararası platformda fikri haklar alanındaki gelişmeleri ve Türkiye'nin bu gündemin neresinde olduğunu son derece başarılı olarak yansıtan ve bir yol haritası niteliğinde olan raporumuzu sizlerle paylaşmanın sevinci içindeyiz. Raporun içeriğine kısaca değinmem gerekirse, rapor, ICC'nin fikri haklar alanında uluslararası gelişmelere ilişkin tespitlerini içermekte, ayrıca işdünyasının bu gelişmelere ilişkin yaklaşımını belirleyerek hükümetlere yapılması gerekenler hakkında öneriler sunmaktadır. Bu uluslararası gelişmeler karşısında Türkiye'nin hangi aşamada olduğu ve uluslararası gündemin gerisine düşmemek için işdünyası perspektifinden neler yapılması, hangi adımların atılması gerektiğine ilişkin önerilerin yer aldığı bölüm ise, TÜSİAD olarak ICC raporuna sağladığımız bir diğer açılım ve katkı olmuştur.

Sözlerimi bitirirken, TÜSİAD adına, bu önemli raporun TÜSİAD-ICC ortak yayını olarak basılmasını mümkün kılan ICC Türkiye Milli Komitesine ve raporun türkçeleştirilmesi ile Türkiye'deki mevcut durum bölümlerinin hazırlanmasında emeği geçen Fikri Haklar Çalışma Grubu üyelerimize katkı ve desteklerinden ötürü bir kez daha teşekkürlerimizi iletmek istiyorum.

“Fikri Mülkiyet Hakları Alanında Gündemdeki Konular: İş Dünyası İçin Yol Haritası 2004” başlıklı raporumuzun, Türkiye'nin etkin ve çağdaş bir fikri haklar sistemine kavuşması amacıyla ilgili tüm kesimlere bir yol haritası sunduğuna ve bu çabamızın mevcut yasal eksikliklerin giderilmesinin yanısıra fikri haklar alanında uygulamanın da etkinleştirilmesine katkıda bulunacağına inanıyoruz.

Gösterdiğiniz ilgi için hepinize teşekkür ediyorum.